

Opomba: (Te dve pesmi se lahko dekl. ena za drugo, koncem druge pa pridejo v zelenje oblečeni otroci, ki potem v ri deklamirajo rajalcem O. Župančičevu »Na Jurjevo.«

Čika Jova: **Zalostni mišek:** S Mišek čepi v mišnici, (Mišnica: lesen obod z r — l m; v presledkih po 15 cm v njem zasajene vrbove šibe, dolge 1.50 m, ki so v krogu pritrjene z žico, na vrhu pa naznotraj obrnjene.)

Čika Jova: **zagonetka** l. ri; prvi izprašuje, drugi kaže število s kretinami.

Čika Jova: **Vojska.** S gozd ali travnik; vojski sedejo k počitku. Eden govori.

Čika Jova: **Na sejmu.** Dvogovor.

Čika Jova: **Ure.** P. 12 jih gre zaporedoma počasi od ene do druge strani odra; kjer je mogoče, naj se posel tiste ure tudi ponazori. (Potem nastane dvanajst nemih scen, med katerimi pada zavesa; treba pa, da so odmor čim krajši. (1 minuto.)

Zbašnik III: 4 svetniki, 1. s sekiro, 2. zelen, 3. s snopom žita in vencem iz maka, 4. z gosjo.

Zbašnik: Drobne pesmi 3. S. Soba; mati dremlje za pečjo; dete v belem z ritmičnimi kretinami spremlja P.

Zbašnik: Drobne pesmi 4. 4 deklamtorji.

Župančič: Kovaška, S. Kovačnica.

Askerc: Sopotnik, Srbi-Mohamedan na čilimu, s prekrižanimi nogama; P. sede na nemo povabilo na tamburlik; orijentalno obležje.

Narodna Smrt in mlinar. S. Pred mlinom, P. razdeljene vloge. Smrt v belem in s koso.)

Naša kulturna organizacija.

Predavanja in poročila pri društvih.

—s **Učiteljsko društvo za ormoški okraj**, 5. aprila 1924 v Ormožu. Od 50 članov navzočih 37.

Kako začeti z delovno šolo, predaval Srečko Vittori. (O knjigovestvu).

—s **Okrajno učiteljsko društvo za ljubljansko okolico**, 5. aprila 1924 v Ljubljani. Od — članov, navzočih 140.

Umik skozi Albanijo, predaval tov. Jeras Josip.

—s **Belokranjsko učiteljsko društvo**, 8. marca 1924 v Črnomlju. Od — članov, navzočih 37.

Smernice in načrti prosvetnega dela, poročal tov. Mrovlje.

Vsak začetek je težak — zato se je sprejel predlog, da se ti načrti razmnože na vsa šolska vodstva, da jih prouče in izkušajo praktično izvesti vsak po svoji moči.

Spomini na počitniški izlet, predaval tov. Mrovlje.

—s **Učiteljsko društvo za svetlehartski okraj**, 2. aprila 1924 pri Sv. Trojici. Od — članov, navzočih —?

Razvojna teorija in šola, predaval tov. Jakopec.

Kritičen pomen na metode elementarnega razreda, predaval tov. Razinger.

—s **Učiteljsko društvo za marnberški okraj**, 8. marca 1924 v Marnbergu. Od 36 članov, navzočih 19.

O Podmladku Rdečega Križa, poročal tov. J. Golob.

—s **Učiteljsko društvo za marnberški okraj**, 2. aprila 1924 v Vuhredu. Od 34 članov, navzočih 22.

Josip Stritar — občudovanec slovenskega naroda in ljubljene mladine, predavala tov. O. Bračičeva.

Pravila in poslovnik okraj, dr., por. tov. Womer.

—s **Kamniško učiteljsko društvo**, 13. marca 1924 v Radomljah. Od 74 članov navzočih 39.

Učitelj, označen v slovenski literaturi in njegovo socialno stališče, predaval tov. Ciril Petrovec.

—s **Kamniško učiteljsko društvo**, 10. aprila 1924 v Radomljah. Od 74 članov navzočih 44.

Podmladek Rdečega Križa, predaval tov. nadzornik Kante.

Učitelj, označen v slovenski literaturi in njegovo socialno stališče, pod. tov. Ciril Petrovec.

—s **Učiteljsko društvo za laški okraj**, 5. aprila 1924 v Hrastniku. Od 102 članov navzočih 64.

Stanovska borba in organizacija, podaval tov. Ant. Gnuš.

—s **Tržiški krožek**, 5. aprila 1924 v Mokronogu. Od — članov navzočih 28.

O Podmladku Rdečega Križa, predaval tov. Rojček.

—s **Ljubljansko učiteljsko društvo**, 4. aprila 1924 v Ljubljani. Od — članov, navzočih —?

Percepcija in notranja zgradba glasovnega govora, predaval tov. ravnatelj Grm Fran.

Dr. Žgečeva brošura: Problemi vzgoje najširših plasti našega naroda, predaval dr. Stane Rapé.

Ekskurzija: Ogljed pivovarne Union v Ljubljani.

Hospitacija in nastop v V. razr., tov. M. Kavčeva.

Naše narodno prosvetno delo.

Gospodarski tečajji.

—pg **Gospodarski tečajji**. Majlino je število pionirjev, ki delujejo na polju kmetijsko-nadaljevalnega šolstva. Lahko bi jih našli na prste. Med nje spada tudi g. nadučitelj Božo Račič, znan tudi po svojem drugem požrtvovalnem narodnem delu med belokranjskimi rojaki. V predzadnjem »Učit. Tov.« št. 16. nam poroča pod zgornjim napisom o dveh uspešnih tečajjih, ki jih je priredil v Belokranjini, in sicer o gospodarskem tečaju v Gribljah in o gospodarskem tečaju v Adlešičih.

Iz tega poročila povzamemo tudi podrobnejši program obeh tečajev, ki bi po mnenju prireditelja lahko služila za vzgled tudi drugim takim tečajem po deželi. Izpremeniti bi jih bilo le v toliko, da bi bilo ustrezno krajevnim potrebam kmetijstva. Program za gospodarske tečaje, kakor ga je on sestavil, smatra primernim za vinorodne kraje, dočim bi bilo po drugih bolj živinorejskih krajih sprejeti v načrt tudi nekoliko pouka o živinoreji.

Učne načrte za take tečaje lahko sestavljamo navsezadnje vsak po svoje, dokler nimamo v tem pogledu nobenih merodajnih predpisov. Vendar treba, da se tudi v tem primeru držimo gotovih smernic pri tem pouku. Ne gre za to, koliko različnih predmetov se v takih tečajih obdeluje, ampak važno je, kaj se jemlje in kako se jemlje učna tvarina, da dosežemo primeren uspeh. In v tem pogledu bi priporočal prirediteljem takih tečajev sledeče.

Glavni smoter takih tečajev je, da dobi mladina malo več upogleda v praktični poklic kmetijstva, ki obstoji predvsem v proizvodnji rastlin in živali. Naš kmet je rastlinogojec in živinorejec. Bolj primernega izraza kot proizvajalca rastlinskih pridelkov v tem trenutku nimam. To proizvajanje je treba kmetovalcu dvigniti, da mu zasije boljša bodočnost. Če naj to doseže, je treba, da spozna glavne pogoje rastiškega in živalskega življenja in jih primerno upošteva v poljedelstvu in pri živinoreji, pa tudi pri vseh drugih panogah, kakor pri sadjarstvu, vinarstvu itd. Na ta temelj je postaviti ves elementarni pouk našega kmetijstva v takih tečajjih, da bo res kaj izdatnejšega uspeha. V mladini je treba vzbujati živo zanimanje za zvišanje dosedanjih pridelkov in za izboljšanje prirejkov. S tem bomo največ dosegli.

Zato pa spada v tak program kot temeljni pouk — najpotrebnejše znanje o rastiškem življenju, t. j. pouk o glavnih pogojih rastiškega življenja in nekaj splošnega o rodovitosti kmetijskih rastlin. Ravno tako je pri vseh takih tečajjih potrebno, da se vzame najpotrebnejše o živalskem življenju, o pogojih boljšega uspevanja in boljše užitekčnosti ali koristnosti. Prav v Belokranjini je treba živinorejo dvigniti, ker je vse bolj zaostala kakor ondotno vinarstvo, ki se mu mladina lahko tudi pozneje priučiti v posameznih detajlih. Tega pouka o živalstvu, ki je v najtesnejši zvezi s poklicem vsakega kmetovalca, tudi po vinorodnih krajih, ni prezreti, ker je glavni temelj uspešnejšemu obratu našega kmetijstva, pa naj si bo v Belokranjini ali pa po drugih krajih naše dežele.

Ves program kmetijsko-nadaljevalnih šol lahko krajšamo, to je res, toda bistvenih točk tega pouka tudi na krajših »gospodarskih tečajjih« ne smemo opuščati, ker so temeljne važnosti in takorekoč abeceda vsega našega kmetijstva.

V toliko treba, da popolnimo lete in enake programe za mladinske tečaje. Mladina se mora zavedati, zakaj ji je treba strokovnega pouka. Kakor hitro bo znala življenjske potrebe rastlin in živali prav ceniti in prav presojati, pa bo stvar pomagano!

Želeti je seveda tudi, da dobi mladina s takim nadaljevalnim poukom saj toliko znanja, da bo znala s pridom čitati našega »Kmetovalca«. Kot čimdalje nujnejša potreba za prirejanje takih tečajev se pa kaže potreba po pripravi učni knjigi. Ko jo dobimo, se bo tudi vprašanje kmetijsko-nadaljevalnih tečajev obrnilo na bolje.

V. Rohrman, kmet. svet.

Javne šolske ljudske knjižnice.

—pk **Na Humu (trirazrednica) pošta Ormož ob Dravi** zbira nadučitelj Anton Porekar s pomočjo učiteljstva šol, ljudsko knjižnico v spomin pedagoga in pisatelja Davorina Trstenjaka. Taista šteje že nad 100 knjig. Najlepših (20 komadov) je darovala Učiteljska tiskarna v Ljubljani, za katere ji gre posebna hvala. — Po odkritju spominske plošče, pokojnemu Davorinu se bode otvorila ta knjižnica in začela delovati. — A. P.

—pk **Javne šolske knjižnice**. Posojilnica v »Narodnem domu« v Mariboru je darovala Javni šolski knjižnici v Radvanju 1000 Din podpore, s tem je dala klerikalnim denarnim zavodom lep vzgled naj bi tudi one podpirale prosvetno delo za naš narod, a kakor se je doslej izkazalo, nimajo za to niti smisla niti volje ter dokazujejo, da so tudi v dobrih delih pristranski.

Delo za šoli odraslo mladino.

—pšo **Gornja Radgona — Murska Sobota**. Dne 3. in 4. maja t. l. je uprizorila meščanska šola v Murski Soboti sijajno uspešno pravljico igr »V kraljestvu palčkov«. Dvakrat zaporedoma se je napolnila velika dvorana pri Dittrichu. Videlo se je, da so se dijaki uživali v svoje vloge, igralo se je izborna, Naravnost presenetila pa je krasna scenerija. To igr bode igralci uprizorili na dan izleta v Gornjo Radgono, v sredo ob 8. uri zvečer dne 28. t. m. Tudi tam si postavijo svoj impozantni oder. Tovariši v okolici, ne zamudite te prilike. Dobiček od igre se uporabi za izlet dijakov po Sloveniji. — X.

—pšo **Vojnik**. Sokolska deca tukajšnje osnovne in meščanske šole je uprizorila na Velikonočni ponedeljek, 21. aprila t. l. mladinsko igr »Čudežna roža« od tov. Frana Roša. Vodil je igr tov. Fran Burdian, Otroci so se potrudili in so posamezni igrali prav dobro. Petje je vodila tov. Mira Jankovičeva. Nato je bil telovadni nastop moške dece z župnimi vajami in »Konjički«, katere je proizvajala ženska deca pod spretnim vodstvom gđc. Marice Špesove s spremljevanjem na glasovirju. Telovadili so dobro, posebno »Konjički« so se mnogobrojnemu občinstvu prav dopadli.

—pšo **Iz Posavja**. Dne 26. in 27. aprila t. l. je priredil »Podmladek Rdečega Križa« meščanske in osnovne šole v Krškem znano veselo igr s petjem in plesom: »Snegulčica in škrtatje«. V vsakem oziru je bilo občinstvo izenačeno. Igralci dobro izvežbani, kostumi prvovrstni in oder vsem zahtevam odgovarjajoč. Vsi igralci so nam ugajali, a nad vse ljubko sta igrali V. Levstikova, učenka V. razr, osnovne šole in Danica Obidova, učenka II. razr, osnovne šole. Prva nam je predstavila Snegulčico, druga I. škrtatelja. Kako lepo sta se kretali ti deklci na odru, in kako sta predstavljali ne baš lahko ulogo v krasnem izražanju! Meščanskošolski orkester, pod vodstvom ravnatelja g. Vutkovića, je sviral med odmori, pri petju in pri plesu ljubkih škrtateljčkov zelo pohvalno, za kar je žel skoraj za vsako točko buren aplavz publike. Čestitamo! — Kuropatkin.

Šolski odri in pevski zbori.

—po **Osnovna šola v Ribnici na Pohorju** je priredila dne 30. marca 1924 v korist ubogim šolskim otrokom šolsko slavnost s sledečim sporedom: 1. Pozdrav (šolski voditelj). 2. Deklamacija »Slovenka« (petletna Otika Ladinek. — Pesem je bila prirejena kot pozdrav mladine). 3. Igra »Šivilja Klara«. 4. Deklamacije: a) Gangl: Domovini, b) Stritar: Oba junaka (nastop dveh učencev), c) Ant. Medved: Slovenska govorica, d) M. Zopfova: Neodrešena domovina, e) Samec: Vetrju, f) Anica: Domovini, g) O. Župančič: Slovo, 5. Petje: a) D. Jenko: Naprej, b) Fleišman: Ljubezen do domovine, c) Sarafan (nastop dveh deklic), d) Iv. Kiferle: Mati lepa, d) Fr. Hitler: Veselo srce (nastop otroškega zbora s plesom štirih vil — z lok), e) D. Jenko: Pobratimija, f) F. S. Vilhar: Slovenec, Srb, Hrvat, g) V. A. Weber: Lovec (nastop otroškega zbora z lovcem v sredi), h) Iv. Kiferle: Koline. 6. Živa slika »Jugoslavija«. Dvorana je bila nabito polna domačega občinstva iz vseh slojev, ki je z največjim zanimanjem občudovalo precizni nastop šolske mladine. Posebno je presenetil naravnost krasen nastop vil ter šegavost palčkov. Živa slika »Jugoslavija« je napravila na občinstvo globok in presenetljiv vtis. Igra je imela tako velikanski uspeh, da želi ljudstvo, naj se ista ponovi. Moralnemu uspehu primeren

je bil tudi gnoten uspeh, ki je donesol 3018.75 Din dohodkov ter 2568.75 Din čistega dobička.

—po **Že nekaj let po prevratu** smo prirejali na improviziranem šolskem odru otroške igrice, ki so otrokom kakor odraslim zelo ugajale. — Ker pa imamo sedaj v Št. Jerneju stalen izvenšolski oder, se prirejajo odseji na tem odru letno mladinske igre. — 22. in 23. marca se je igrala »Pepelka« z najboljšim uspehom in obilnim priznanjem navzočega malega in velikega občinstva. — Vsled dobrega uspeha sta neutrudljivi, neustrašeni naši tovariši gđc. M. Povhova in Vida Kneislova se osrčili in sle »gostovat« s svojim mladim ensemblom v bližnjo Kostanjevico, kjer so vsi želi vsled brezhibnega in sigurnega nastopa zasluženo pohvalo. — Kulise za to prireditve je naslikal naš tovariš Jos. Tavčar. Vsa čast mu! Ne smemo pozabiti lepih kostumov malčkov, ki sta jih takorekoč »iz nič« pripravile omenjeni tovarišici, ki jima je bila v pomoč tov. gospa Lina Trostova in A. Šestova. — Gotovo ne bi vsega tega obešali na veliki zvon javnosti, toda pri nas v Št. Jerneju delati na izvenšolskem prosvetnem polju, zato je pač treba železne volje, vztrajnosti, trdnih živcev in srčnosti, ker nasprotovanja menda ni nikjer tolikega, ko ravno pri nas. — t.

—po **Zalog pri Ljubljani**. Pod vodstvom učiteljice G. Drašček je priredila šolska mladina dne 6. aprila dramatično predstavo »Povodni mož« z dobrim uspehom. Pred igrjo so deklamovali učenci vseh razredov razne pesmi. Prireditve je ugajala in donesla 204 Din šolski knjižnici. Glede ukrađene ure se pridružujemo piscu poročila iz Limbuša.

—po **Šolski oder« v Preddvoru**. Dne 13. aprila 1924 se je vršila otvoritev »Šolskega odra« z mladinsko igr »Povodni mož«, deklamacijami in petjem. Med odmori je sviral orkester na lok. Novi »Šolski oder« je otvoril voditelj šole g. Peter Jesih, ki je v vznešenih besedah povdaril pomen odra za mladino ter ga izročil javnosti. Zavednemu učiteljstvu, ki je v kratkem času spravilo kvišku to kulturno stavbo, kakor tudi vsem onim, ki so pripomogli k temu kulturnemu spomeniku, najlepša hvala. — t.

—po **Št. Ilj pri Turjaku**. Naša šolska mladina je pod vodstvom učiteljice Minke Mithansove priredila dne 23. in 25. marca t. l. igr »Kralj Matjaž«. Čisti dobiček 3000 Din od igre in srečolova se porabi v prid šolske knjižnice in revnim šolarjem.

—po **II. dekliska meščanska šola v Šiški** je priredila v času od 21. do 25. marca šolsko predstavo v prid »Podmladku Rdečega Križa« z nastopnim vzporedom: 1. Uvod — deklamacije, 2. Kosi: »Letni časi« (dvo- in troglasne pesmi), 3. »Višja deklacija« — igrokaz v treh dejanjih. Tri predstave so se vršile za šolsko mladino, dva pa za občinstvo. Obisk je bil jako dober, kar kaže čisti dobiček: 1733 Din. Za ta znesek je nakupil »Podmladek« revnim učenkam blago za perilo in obleke.

—po **Sv. Križ nad Mariborom**. Tukajšnja obmejna šola je priredila na pustno nedeljo 1. marca 1924 na domačem gledališkem odru šolsko prireditve s sodelovanjem odrasle mladine in tukajšnje finančne kontrole. Mili glasovi pesmi »Bratje Slovenci smo«, so prireditve otvorili. Temu je sledila deklamacija: »V pepelnici noči«. Razočarala je pa gledalce igrca »Škrat in krojaček«. Nagajivi škrtateljčki in njih ples in petje ob luninem svitu, so zbudili iz spanja sitnega vaškega krojačka. Kakor malčki v vlogi škrtatov, istotako je krojač svojo vlogo prav dobro rešil. Obilo pustnega smeha pa je nudil »Zdravnikov strežnik«, odigran po odrasli mladini. Zaključila se je prireditve s pesmico »Veseli pevec«. Da je prireditve nad vse sijajno uspeła, je k temu pripomoglo mariborsko gledališče s tem, da nam je izposodilo krasne kostume za škrate. Čisti dobiček se je uporabil za nakup šolskih potrebščin za revne šolarje.

—po **Cvenska šolska mladina** je dne 4. t. m. priredila v šolskih prostorih Jos. Ribičiča mladinski igr »Mladje« in »Škratje«. Vsi so rešili svoje vloge prav dovoljno. — Obisk je bil ob slabem vremenu še zadovoljiv. Čisti dobiček se porabi deloma za izpopolnitev šolske knjižnice, deloma se naloži kot fond za Šolski oder.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu **Več gradiva za Prosveto** je moralo radi tesnega prostora izostati.